

Crna Gora
Vlada Crne Gore

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	14.08. 2024. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	04-2/24-7
VEZA:	
ERA:	337 XXVIII
SKRAĆENICA:	PRILOG:

Br: 10-040/24-4131/4

13. avgust 2024. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Andrija Mandić, predsjednik

Vlada Crne Gore, na sjednici od 26. jula 2024. godine, utvrdila je **PREDLOG ZAKONA O ROKOVIMA IZMIRENJA NOVČANIH OBAVEZA**, koji Vam u prilogu dostavljamo radi stavljanja u proceduru Skupštine Crne Gore.

Za predstavnike Vlade koji će učestvovati u radu Skupštine Crne Gore i njenih radnih tijela, prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, određeni su NOVICA VUKOVIĆ, ministar finansija i BILJANA PERANOVIĆ, generalna direktorica Direktorata za poreski i carinski sistem u Ministarstvu finansija.

PREDSJEDNIK
mr Milojko Spajić, s. r.

ZAKON O ROKOVIMA IZMIRENJA NOVČANIH OBAVEZA

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se rokovi izmirenja novčanih obaveza u komercijalnim transakcijama između privrednih subjekata, odnosno između javnog sektora i privrednih subjekata, radi sprječavanja neizmirenja novčanih obaveza u roku.

Primjena

Član 2

Ovaj zakon ne primjenjuje se na privrednog subjekta protiv koga je pokrenut stečajni postupak u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj, osim u slučaju komercijalnih transakcija tog subjekta.

Značenje izraza

Član 3

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

1) **komercijalne transakcije** su ugovorene transakcije između privrednih subjekata, odnosno između javnog sektora i privrednih subjekata, koje se odnose na isporuku roba i/ili pružanje usluga uz naknadu, uključujući investicione (građevinske) radove, kao i komunalne usluge;

2) **javni sektor** obuhvata direktne i indirektne korisnike budžetskih sredstava u smislu zakona kojim se uređuje budžetski sistem; privredna društva i pravna lica koja vrše poslove od javnog interesa u kojima država, odnosno jedinica lokalne samouprave posjeduje više od 50% akcija odnosno udjela u privrednom društvu; privredna društva i pravna lica u kojima više od polovine članova organa upravljanja tog privrednog društva čine predstavnici državnog organa ili organa jedinice lokalne samouprave;

3) **privredni subjekat** je privredno društvo i preduzetnik, kao i javno preduzeće i ostala pravna lica osnovana u skladu sa posebnim zakonom;

4) **novčana obaveza** je iznos ugovorene naknade za isporuku dobara i/ili pružanje usluga naveden u fakturi, ili drugom odgovarajućem zahtjevu za isplatu koji prati promet roba i izvršenje usluga, uključujući direktne troškove nabavke (porezi, carine, takse i druge dažbine);

5) **neblagovremeno izmirena novčana obaveza** je novčana obaveza javnog sektora, odnosno privrednog subjekta koja nije isplaćena privrednom subjektu u ugovorenom ili zakonom predviđenom roku, ako je privredni subjekat ispunio svoje zakonske i ugovorne obaveze;

6) **zakonska kamata za neblagovremeno izmirenu novčanu obavezu** je kamata na novčanu obavezu koja nije isplaćena u ugovorenom ili zakonom predviđenom roku, jednaka stopi zatezne kamate koju utvrđuje Centralna banka Crne Gore uvećane za osam procentnih poena;

7) **kamata za kašnjenje sa plaćanjem** je zakonska kamata ili kamata ugovorena između preduzetnika;

8) **nesporna potraživanja** su potraživanja kod kojih je povjerilac ispunio svoje ugovorne i zakonske obaveze, a nije primio iznos glavnice na vrijeme, osim ako dužnik nije odgovoran za kašnjenje zbog neizmirenja novčanih obaveza u roku;

9) **naročito nepravedna ugovorna odredba ili praksa** podrazumijeva svako naročito odstupanje od dobre prakse i načela savjesnosti i poštenja, prirode proizvoda ili usluge i da li je dužnik imao bilo kakav objektivni razlog da odstupa od zakonske stope zatezne kamate za kašnjenje sa plaćanjem, od rokova plaćanja propisanih odredbama ovog zakona, pri čemu se isključenje prava na naplatu kamate uvijek smatra nepravednim, dok se za isključenje prava na posebnu naknadu pretpostavlja da je ista naročito nepravedna;

10) **iznos duga** je glavnica koju je trebalo platiti u okviru ugovornog ili zakonskog roka plaćanja, uključujući poreze, dažbine, takse ili naknade navedene u fakturi ili odgovarajućem zahtjevu za isplatu.

Rokovi za izmirenje novčanih obaveza između privrednih subjekata

Član 4

Rok izmirenja novčanih obaveza između privrednih subjekata je 30 dana od nastanka dužničko-povjerilačkog odnosa.

Dužničko-povjerilački odnos nastaje danom prijema robe, izvršenja usluge, odnosno danom prijema ili ovjere drugih dokumenata koja prate promet roba i izvršenje usluga.

Ugovorom je moguće utvrditi i drukčiji rok izmirenja obaveze dužnika, ali on ne može biti duži od 60 dana.

Ako ugovorom između privrednih subjekata iz stava 3 ovog člana nije ugovoren rok za izmirenje novčanih obaveza, dužnik je dužan da bez prethodne opomene, izmiri novčanu obavezu u roku od 30 dana.

Rok za izmirenje novčanih obaveza iz st. 1 i 3 ovog člana počinje da teče od:

1) dana kada je dužnik primio fakturu, odnosno drugi zahtjev za plaćanje od povjerioca koji je ispunio svoju ugovornu obavezu.

2) dana kada je povjerilac ispunio svoju obavezu:

- ako nije moguće sa sigurnošću utvrditi dan prijema fakture ili odgovarajućeg zahtjeva za isplatu ili

- ako je dužnik primio fakturu ili drugi zahtjev za isplatu prije nego je povjerilac ispunio svoju obavezu.

3) dana isteka roka za pregled predmeta obaveze ako je ugovorom ili zakonom predviđen određeni rok za takav pregled, a dužnik je primio račun ili drugi odgovarajući zahtjev za isplatu prije isteka tog roka, u skladu sa ugovorom.

Rok za pregled predmeta obaveze iz stava 5 tačka 3 ovog člana ne može biti duži od 30 dana od dana prijema robe ili izvršene usluge, osim, ako je to opravdano u posebnim slučajevima, ugovorne strane mogu ugovoriti i duži rok, ako se na taj način ne nanosi šteta povjeriocu u skladu sa članom 7 ovog zakona.

Predmet ugovaranja između dužnika i povjerioca ne može da sadrži datum prijema fakture iz stava 5 tačka 1 ovog člana.

Ako dužnik zakasni sa izmirenjem novčane obaveze, duguje povjeriocu bez prethodne opomene pored glavnice i kamatu za kašnjenje sa plaćanjem, ako povjerilac nije ispunio svoje ugovorne i zakonske obaveze i ako nije primio iznos glavnice na vrijeme, osim ako dužnik nije odgovoran za kašnjenje.

U slučaju kada datum ili rok plaćanja nije određen u ugovoru, povjerilac ima pravo na zateznu kamatu nakon isteka bilo kog od sljedećih rokova:

- 30 kalendarskih dana od dana kada je dužnik primio fakturu, odnosno drugi odgovarajući zahtjev za isplatu;
- ako dan prijema fakture ili odgovarajućeg zahtjeva za isplatu nije moguće utvrditi, 30 kalendarskih dana nakon datuma prijema robe ili usluga;
- ako dužnik primi fakturu ili odgovarajući zahtjev za isplatu prije nego što primi robu ili usluge, 30 kalendarskih dana nakon dana prijema robe ili usluga;
- ako je propisana procedura prihvatanja ili provjere, kojima se utvrđuje usaglašenost robe ili usluga sa ugovorom, na osnovu zakona ili ugovora, i ako dužnik primi fakturu ili odgovarajući zahtjev za plaćanje prije ili na dan kada se takvo prihvatanje ili provjera obavljaju, 30 kalendarskih dana nakon tog datuma.

Rokovi za izmirivanje novčanih obaveza između javnog sektora i privrednih subjekata

Član 5

Rok izmirenja novčanih obaveza između javnog sektora i privrednih subjekata je 30 dana od nastanka dužničko-povjerilačkog odnosa.

Ako ugovorom između javnog sektora i privrednih subjekata nije ugovoren rok za izmirenje novčanih obaveza, dužnik je dužan da bez prethodne opomene, izmiri novčanu obavezu u roku od 30 dana na način propisan članom 4 st. 4 i 5 ovog zakona, a povjeriocu pripada kamata za kašnjenje sa plaćanjem nakon isteka roka propisanog ugovorom.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, u slučaju kada je dužnik Fond za zdravstveno osiguranje, odnosno korisnik sredstava Fonda za zdravstveno osiguranje kao i drugo javnopravno tijelo koje obavlja aktivnosti komercijalne ili industrijske prirode vršeći isporuku proizvoda i usluga na tržištu, ugovorom se može predvidjeti i duži rok izmirenja novčane obaveze, ali on ne može biti duži od 60 dana.

Posljedice kašnjenja u izmirenju novčane obaveze

Član 6

Ako dužnik zakasni sa izmirenjem novčane obaveze, duguje povjeriocu bez ikakve opomene pored glavnice i kamatu za kašnjenje sa plaćanjem, pod uslovom da je povjerilac ispunio svoje ugovorne i zakonske obaveze, i da nije primio iznos glavnice na vrijeme, osim ako dužnik nije odgovoran za kašnjenje.

Stopa zakonske kamate za kašnjenje sa plaćanjem u komercijalnim transakcijama jednaka je stopi zatezne kamate koja se primjenjuje za glavne operacije refinansiranja uvećane za 8 procentnih poena, koju utvrđuje Centralna banka Crne Gore.

Stopa zakonske kamate za kašnjenje sa plaćanjem u komercijalnim transakcijama utvrđuje se dva puta godišnje, i to:

- 1) za period od 1. januara do 30. juna;
- 2) za period od 1. jula do 31. decembra.

U komercijalnim transakcijama između preduzetnika, moguće je ugovoriti drukčiju stopu kamata za kašnjenje sa plaćanjem, ali ne veću od stope zakonskih kamata za kašnjenje sa plaćanjem iz stava 2 ovog člana, a koja je vrijedila na dan sklapanja ugovora.

Ako su kamate ugovorene, ali nije određena njihova stopa, obračunavaju se zakonske kamate za kašnjenje sa plaćanjem.

Posebna naknada za troškove prouzrokovane povjeriocu dužnikovim zakašnjenjem sa izmirenjem novčane obaveze u komercijalnim transakcijama

Član 7

U komercijalnim transakcijama u slučaju kada je obračunata kamata na zakašnjelo plaćanje, povjerilac ima pravo na posebnu naknadu u iznosu od minimum 40 eura kao fiksni iznos.

Povjerilac ima pravo na posebnu naknadu iz stava 1 ovog člana bez prethodne opomene, kao naknadu za troškove naplate i naplativa je za svaku komercijalnu transakciju u kojoj nije ispoštovan rok izmirenja u skladu sa ovim zakonom, uz pravo da potražuje zakonsku kamatu za kašnjenje sa plaćanjem.

Povjerilac ima pravo na posebnu naknadu iz stava 1 ovoga člana bez obzira na to da li je pretrpio štetu zbog dužnikovog kašnjenja, što obuhvata troškove koji su nastali u vezi savjetovanja sa advokatom ili angažovanja javnog izvršitelja.

Ostvarivanje prava na posebnu naknadu iz stava 1 ovog člana ne isključuje i ne ograničava pravo povjerioca na naknadu štete, troškove postupka prinudne naplate i ostala prava koja mu pripadaju zbog dužnikovog kašnjenja.

Ništavost pojedinih odredbi ugovora

Član 8

Ništava je odredba ugovora iz čl. 4 i 5 ovog zakona, činidba ili praksa, kojom se isključuje, ograničava ili uslovljava pravo povjerioca na kamatu za kašnjenje sa plaćanjem ili pravo povjerioca na posebnu naknadu iz člana 7 stav 1 ovog zakona.

Ništava je odredba ugovora iz čl. 4 i 5 ovog zakona, činidba ili praksa, kojom se određuje datum prijema fakture ili drugog odgovarajućeg zahtjeva za isplatu, mimo ugovorenog roka plaćanja, ili van uslova predviđenih ovim zakonom.

Ništava je odredba ugovora između privrednog subjekta i javnog sektora u kojima je javni sektor dužnik novčane obaveze, kojom je ugovoren rok izmirenja novčane obaveze duži od 60 dana, a maksimalni rok od 60 dana primjenjuje se isključivo ako je dužnik Fond za zdravstveno osiguranje, odnosno korisnik sredstava Fonda za zdravstveno osiguranje, kao i drugo javnopravno tijelo koje obavlja aktivnosti komercijalne ili industrijske prirode vršeci isporuku proizvoda i usluga na tržištu u skladu sa članom 4 ovog zakona.

Ništava je odredba ugovora, između privrednih subjekata i javnog sektora kao dužnika novčane obaveze, kojom je ugovoren rok izmirenja novčane obaveze duži od 30 dana, osim ukoliko je dužnik Fond za zdravstveno osiguranje, korisnik sredstava Fonda za zdravstveno osiguranje, kao i drugo javnopravno tijelo koje obavlja aktivnost komercijalne ili industrijske prirode vršeci isporuku proizvoda i usluga na tržištu u skladu sa članom 4 ovog zakona.

Ništava je odredba ugovora između privrednih subjekata kojom je ugovoren:

- 1) rok izmirenja novčanih obaveza duži od 60 dana, odnosno ako se takvom ugovornom odredbom narušava poštovanje dobre prakse, odnosno načela savjesnosti i poštenja, i čini očigledna neravnopravnost u pravima i obavezama ugovornih strana na štetu povjerioca novčane obaveze;
- 2) rok za pregled predmeta obaveze duži od 30 dana, ako na osnovu okolnosti slučaja, a posebno trgovačkih običaja i prirode predmeta obaveze, proizilazi da je takvom ugovornom odredbom, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, prouzrokovana očigledna neravnopravnost u pravima i obavezama ugovornih strana na štetu povjerioca novčane obaveze;
- 3) stopa zakonske kamate za kašnjenje sa plaćanjem koja nije u skladu sa načelom savjesnosti i poštenja, kojom se prouzrokuje očigledna neravnopravnost u pravima i obavezama ugovornih strana na štetu povjerioca novčane obaveze;
- 4) isključivanje posebne naknade propisane članom 6 ovog zakona.

Ništava je odredba ugovora između privrednih subjekata i javnog sektora u kojima je javni sektor dužnik novčane obaveze, u kojim je ugovoren:

- 1) rok izmirenja novčane obaveze duži od 30 dana, odnosno rok za pregled predmeta obaveze duži od 30 dana, ako se takvom ugovornom odredbom, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, prouzrokuje očigledna neravnopravnost u pravima i obavezama ugovornih strana na štetu povjerioca novčane obaveze;
- 2) drukčija stopa kamata od stope zakonskih kamata za kašnjenje sa plaćanjem;
- 3) isključivanje posebne naknade propisane članom 6 ovog zakona.

Pored ugovornih odredbi navedenih u st. 1 do 6 ovog člana, ništava je i bilo koja ugovorna odredba ili praksa koja se odnosi na datum ili rok plaćanja, stopu drugih kamata za kašnjenje sa plaćanjem ili naknadu za troškove naplate koju nije moguće sprovesti ili će ta ugovorna odredba dovesti do zahtjeva za naknadu štete ako je naročito nepravedna prema povjeriocu.

Prilikom utvrđivanja da li je ugovorna odredba ili praksa naročito nepravedna prema povjeriocu, razmotriće se sve okolnosti slučaja, uključujući:

- a) svako naročito odstupanje od dobre prakse i načela savjesnosti i poštenja;
- b) prirodu proizvoda ili usluge; i

c) da li je dužnik imao bilo kakav objektivni razlog da odstupi od zakonske stope zatezne kamate za kašnjenje sa plaćanjem, od rokova plaćanja propisanih odredbama ovog zakona ili od fiksnog iznosa.

Organizacije nadležne za zastupanje privrednih subjekata obezbijediće postojanje adekvatnih i efikasnih sredstava za sprječavanje kontinuiranog korišćenja ugovornih odredbi i praksi koje su naročito nepravedne.

Obročna otplata

Član 9

Ako se u komercijalnim transakcijama između privrednih subjekata i javnog sektora u kojima je javni sektor dužnik novčane obaveze ugovori obročna otplata, posljedice kašnjenja u izmirenju novčanih obaveza primjenjuju se na svaki obrok pojedinačno.

Postupak naplate za nesporna potraživanja

Član 10

Na osnovu izvršne isprave, naplata nespornih potraživanja može se ostvariti u skraćenom postupku pred javnim izvršiteljem bez obzira na iznos duga, roku od 90 dana, od dana povjeriočevog zahtjeva ili podnošenja nadležnom sudu, pod uslovom da dug i aspekti postupka nijesu sporni, u skladu sa zakonom.

Zadržavanje prava vlasništva

Član 11

Povjerilac zadržava pravo vlasništva nad robom sve dok dužnik ne izmiri svoje ugovorne i zakonske obaveze, ako je to izričito dogovoreno između povjerioca i dužnika prije isporuke robe, u skladu sa zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi.

Stopa zakonske kamate

Član 12

Stopa zakonske kamate za kašnjenje sa plaćanjem objavljuje se na internet stranici organa državne uprave nadležnog za poslove finansija.

Zastarjelost

Član 13

Na zastarjelost potraživanja novčanih obaveza koja su predmet ovog zakona primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi.

Nadzor

Član 14

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrše organ državne uprave nadležan za poslove finansija u odnosu na komercijalne transakcije u kojima su subjekti javnog sektora dužnici i organ državne uprave nadležan za poslove ekonomskog razvoja i organ uprave nadležan za poslove poreza u odnosu na komercijalne transakcije između privrednih subjekata.

Kaznene odredbe

Član 15

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 do 10.000 eura kazniće se za prekršaj privredni subjekat ako ne izmiri novčane obaveze u rokovima utvrđenim ovim zakonom (čl. 3 i 4).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u privrednom subjektu novčanom kaznom od 500 do 2.000 eura.

Prelazna odredba

Član 16

U roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, obezbijediće se zaštita povjerilaca u postupku naplate nespornih potraživanja u skladu sa ovim zakonom, od strane organizacije nadležne za zastupanje i zaštitu privrednih subjekata.

Prestanak važenja

Član 17

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o rokovima izmirenja novčanih obaveza („Službeni list CG“, broj 28/14).

Stupanje na snagu

Član 18

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana 16 tačka 5 Ustava Crne Gore kojima je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakašnjela plaćanja mogu izazvati negativne posljedice, posebno kada je pristup finansijskim sredstvima ograničen i skup, te mogu ozbiljno da ugroze likvidnost i solventnost povjerilaca, a prije svega mikro, malih i srednjih preduzeća. Sa druge strane, privredni subjekti dužnici, posebno privredna društva sa dominantnim položajem na tržištu i javni sektor privrede, zakašnjelim plaćanjima dobijaju besplatne izvore finansiranja i produženjem roka plaćanja novčanih obaveza stiču priliku da dugovani novac koriste za obrt roba ili usluga.

U Evropskoj Uniji neprimjereni rokovi plaćanja i zakašnjenje sa plaćanjem imaju za posljedicu dugačke periode naplate, ometaju slobodno kretanje robe i usluga između država članica. Takve okolnosti zahtijevale su i preduzimanje određenih mjera, tako da je nakon Preporuke (European Commission Recommendation of 12 May 1995 on payment periods in commercial transactions OJL 127, 10.6.1995, OJC 144, 10.6.1995), prva direktiva u ovoj oblasti donijeta još prije sedamnaest godina pod nazivom Direktiva 2000/35/CE o borbi protiv zakašnjelog plaćanja u komercijalnim transakcijama.

Osnovni cilj Direktive bio je da spriječi zakašnjela plaćanja (plaćanja nakon ugovorenog roka) i da dâ smjernice o razumnim rokovima plaćanja. „Zaštita” je prije svega bila usmjerena ka sektoru malih i srednjih preduzeća kod kojih dugački periodi naplate stvaraju „lanac nelikvidnosti” i druge probleme u poslovanju koje često dovode do stečaja. Direktiva se odnosila kako na transakcije između privrednih subjekata u okviru privatnog sektora tako i između privatnog i javnog sektora. Direktiva 2000/35/CE nije harmonizovala periode plaćanja, ali je regulisala pitanje plaćanja i minimalnog iznosa kamatne stope. Problem koji se ispoljavao u praksi je što su kašnjenja u komercijalnim transakcijama uvećavana, odnosno ugovarani su pretjerano dugi rokovi izmirenja obaveza.

U tom kontekstu, donošenje nove Direktive kojom bi se uticalo na pospješivanje kulture pravovremenog plaćanja smatralo se bitnim korakom ka smanjenju navedenih problema. Evropska Unija je zbog uočenih slabosti primjene ove direktive i nakon duge rasprave objavila novu Direktivu 2011/7/EU o borbi protiv zakašnjelog plaćanja u komercijalnim transakcijama. Navedena Direktiva stupila je na snagu 15. marta 2011. godine, a države članice imale su rok od dvije godine za primjenu, tj. najkasnije do 16. marta 2013. godine.

Navedena Direktiva se primjenjuje na sva plaćanja u pogledu komercijalnih transakcija, a primjenjuje se i na javni sektor u svojstvu dužnika. Direktiva 2011/7/EU o borbi protiv zakašnjelog plaćanja u komercijalnim transakcijama je zamijenila Direktivu 2000/35/EZ o borbi protiv zakašnjelog plaćanja u komercijalnim transakcijama, i ista je uvela niz novih instituta, od kojih su najznačajniji:

1) uređenje ugovorne slobode komercijalnih transakcija između privrednih subjekata - privredni subjekti su u obavezi da plate svoje obaveze po osnovu faktura u roku od 60 dana, osim ukoliko izričito ne ugovore drugačije, a da to nije naročito nepravedno po jednu ugovornu stranu;

2) usklađivanje perioda plaćanja koje vrši javni sektor - javni sektor ima obavezu da plati nabavljenu robu i usluge u roku od 30 dana, a u izuzetnim okolnostima u roku od 60 dana;

3) povjerioci imaju pravo da traže kamatu na zakašnjela plaćanja, kao i pravo na posebnu naknadu, odnosno minimalni fiksni iznos od 40 eura za tzv. troškove namirenja prouzrokovane povjeriocu dužnikovim zakašnjenjem sa izmirenjem novčane obaveze u komercijalnim transakcijama;

4) stopa zakonske kamate za zakašnjelo plaćanje je uvećana u odnosu na prethodnu direktivu, tako da iznosi najmanje osam procentnih poena iznad referentne kamatne stope Evropske centralne banke. Direktiva se odnosi na sva plaćanja koja se obavljaju između privrednih subjekata kao i ona koja se vrše između javnog sektora i privrednih subjekata, ali je data mogućnost državama članicama da izuzmu od obaveze primjene Direktive one privredne subjekte protiv kojih je pokrenut stečajni postupak. Za plaćanja koja se vrše između javnog sektora i privrednih subjekata, Direktiva propisuje opšti rok - 30 dana, a u posebnim slučajevima do 60 dana. Direktiva takođe uređuje i pitanja rokova plaćanja između privrednih subjekata. Ovi rokovi ograničeni su na 60 dana, osim ako nije drukčije propisano ugovorom između privrednih subjekata i ukoliko to nije naročito nepravedno prema povjeriocu.

Crna Gora je usvojila Zakon o rokovima izmirenja novčanih obaveza 2014. godine. Zakon je stupio na snagu 12.07.2014.godine. Ciljevi donošenja propisa bili su višestruki:

- 1) poboljšanje likvidnosti privrednih aktera,
- 2) onemogućavanje stavljanja u nepovoljni položaj dobavljača od strane pojedinih privrednih aktera posebno onih koji imaju atribut malih i srednjih privrednih društava i preduzetnika;
- 3) podsticanje konkurentnosti privrede i sprječavanje prestanka rada privrednih subjekata i preduzetnika;
- 4) obeshrabrivanje kašnjenja u plaćanju javnog sektora.

Prilikom implementacije nije došlo je do značajne „pozlate“ (goldplating) navedene Direktive. Postojeće zakonsko rješenje djelimično je transponovalo odredbe Direktive 2011/07/EU o borbi protiv zakašnjelog plaćanja u komercijalnim transakcijama.

U odnosu na navedenu Direktivu, postojeće zakonsko rješenje nije definisalo pojmove zakonske kamate za neblagovremeno izmirenu novčanu obavezu, nespornih potraživanja, naročito nepravedne ugovorne odredbe ili prakse i iznosa duga, dok pojmovi koji definišu komercijalne transakcije, privredne subjekte, novčanu obavezu, neblagovremeno izmirenu novčanu obavezu i kamatu na neblagovremeno izmirenu novčanu obavezu nijesu bili adekvatno usklađeni sa istom.

Predloženim zakonskim rješenjem ovaj problem se rješava na način što se propisuju pojmovi koje prethodno zakonsko rješenje nije definisalo dok se pojmovi koji nijesu bili adekvatno usklađeni u potpunosti usklađuju sa navedenom Direktivom.

Neusklađenost u odnosu na navedenu Direktivu se ogleda kako u rokovima izmirenja novčanih obaveza između privrednih subjekata, tako i u rokovima izmirenja novčanih obaveza između javnog sektora i privrednih subjekata. Naime, kod rokova izmirenja novčanih obaveza između privrednih subjekata, postojeće zakonsko rješenje predviđa rok izmirenja novčanih obaveza između privrednih subjekata u trajanju 30 dana od nastanka dužničko-povjerilačkog odnosa, te da je ugovorom moguće utvrditi i drukčiji rok ispunjenja obaveze dužnika, ali on ne može biti duži od 60 dana.

Međutim, postojeće zakonsko rješenje omogućava odstupanje od predviđenog roka u slučaju da je riječ o malom pravnom licu (90 dana) ili ukoliko dužnik, odnosno primalac isporučenih dobara, odnosno pruženih usluga, obezbijedi plaćanje u ugovorenom roku predajom povjeriocu bankarske garancije koja sadrži klauzule: „neopoziva“, „bezuslovna“, „naplativa na prvi poziv bez prigovora“, ili avalirane mjenice od strane banke kao oblik obezbjeđenja za naplatu duga. Za veliki broj komercijalnih transakcija, podnošenje instrumenata obezbjeđenja čini ih neisplativim odnosno značajno uvećava transakcione troškove, tako da ova odredba ima ograničenu mogućnost primjene u praksi.

Shodno odredbama navedene Direktive, ugovaranje rokova izmirenja novčanih obaveza dužih od 60 dana je moguće samo ukoliko isto nije naročito nepravedno prema povjeriocu. U dijelu koji se tiče rokova izmirenja novčanih obaveza između javnog sektora i privrednih subjekata, postojeće zakonsko rješenje pored roka izmirenja novčanih obaveza od 30 dana, predviđa da je ugovorom moguće utvrditi i drukčiji rok ispunjenja obaveze dužnika, koji ne može biti duži od 60 dana, odnosno, u slučaju kada je dužnik Fond za zdravstveno osiguranje, odnosno korisnik sredstava Fonda za zdravstveno osiguranje, ugovorom se može predvidjeti i duži rok izmirenja novčane obaveze, ali on ne može biti duži od 90 dana.

Navedene odredbe postojećeg zakonskog rješenja suprotne su sa odredbama predmetne Direktive, koja predviđa da rok izmirenja novčanih obaveza između javnog sektora i privrednih subjekata ne može biti duži od 30 dana, osim u slučaju kada su dužnici javni subjekti koji pružaju zdravstvenu zaštitu i drugo javnopravno tijelo koja obavlja aktivnosti komercijalne ili industrijske prirode vršeći isporuku proizvoda i usluga na tržištu, kada se ugovorom može predvidjeti i duži rok izmirenja novčane obaveze, ali on ne može biti duži od 60 dana.

Predloženim zakonskim rješenjem rokovi izmirenja novčanih obaveza između privrednih subjekata, kao i rokovi izmirenja novčanih obaveza između javnog sektora i privrednih subjekata u potpunosti se usklađuju sa navedenom Direktivom. Pored navedenog predloženim zakonskim rješenjem skratit će se rokovi izmirenja novčanih obaveza, što će dovesti do poboljšanja poslovnog ambijenta i obezbijediti bolju likvidnost posebno u sektorima malih i srednjih preduzeća koji trpe značajne posljedice usljed neizmirenja novčanih obaveza u roku.

Postojeće zakonsko rješenje takođe ne definiše pojmove postupka naplate za nesporna potraživanja, zadržavanje prava vlasništva i transparentnosti koje predviđa navedena Direktiva. Predloženim zakonskim rješenjem ovi pojmovi se adekvatno transponuju u naše zakonodavstvo.

Predloženim zakonskim rješenjem smanjuje se iznos posebne naknada za troškove prouzrokovane povjeriocu dužnikovim zakašnjenjem sa izmirenjem novčane obaveze u komercijalnim transakcijama sa 50 eura na 40 eura, u skladu sa Direktivom koja propisuje minimum od 40 eura.

Nadzor nad sprovođenjem postojećeg zakona koji se tiče rokova izmirenja novčanih obaveza između privrednih subjekata, odnosno rokova izmirenja novčanih obaveza između javnog sektora i privrednih subjekata nije adekvatno funkcionisao. Postojeće zakonsko rješenje predviđa da nadzor nad sprovođenjem zakona vrši organ uprave nadležan za poslove utvrđivanja, naplate i kontrole poreza, kako u komercijalnim transakcijama u kojima su subjekti javnog sektora dužnici, tako i u komercijalnim transakcijama između privrednih subjekata. Namjera zakonodavca je bila da se zakonom stvori pravni okvir i omogući pravna zaštita povjerilaca novčanih potraživanja u slučaju neizmirenja novčanih obaveza u zakonom predviđenom roku. Ipak, da li će privredni subjekt,

povjerilac novčanih potraživanja u komercijalnoj transakciji, iskoristiti pravo koje mu po zakonu pripada, ostavlja se na slobodnu procjenu istog.

Navedenim zakonskim rješenjem takođe se predviđa da nadzor nad sprovođenjem ovog zakona između javnog sektora i privrednih subjekata, u komercijalnim transakcijama u kojima su subjekti javnog sektora dužnici, kao i između subjekata javnog sektora, vrši organ državne uprave nadležan za poslove finansija, dok kod komercijalnih transakcija između privrednih subjekata ovaj nadzor vrše organ državne uprave nadležan za poslove ekonomskog razvoja i organ uprave nadležan za poslove poreza.

III. USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Navedenim zakonskim rješenjem vrši se se usklađivanje zakona sa Direktivom 2011/07/EU o borbi protiv zakašnjelog plaćanja u komercijalnim transakcijama.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Član 1 - Ovom odredbom definiše se da se ovim zakonom uređuju se rokovi izmirenja novčanih obaveza u komercijalnim transakcijama između privrednih subjekata, odnosno između javnog sektora i privrednih subjekata, u cilju sprječavanja neizmirenja novčanih obaveza u roku.

Član 2 - Ovom odredbom definiše se da se ovaj zakon ne primenjuje se na privrednog subjekta protiv koga je pokrenut stečajni postupak u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj, osim u slučaju komercijalnih transakcija tog subjekta.

Član 3 - Ovom odredbom bliže se definišu pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu.

Član 4 - Ovom odredbom propisuju se rokovi za izmirenje novčanih obaveza između privrednih subjekata.

Član 5 - Ovom odredbom propisuju se rokovi za izmirivanje novčanih obaveza između javnog sektora i privrednih subjekata

Član 6 - Ovom odredbom bliže se definišu posljedice kašnjenja u izmirenju novčane obaveze.

Član 7 - Ovom odredbom bliže se definiše posebna naknada za troškove prouzrokovane povjeriocu dužnikovim zakašnjenjem sa izmirenjem novčane obaveze u komercijalnim transakcijama.

Član 8 - Ovom odredbom propisuje se ništavost pojedinih odredbi ugovora.

Član 9 - Ovom odredbom propisuje se obročna otplata.

Član 10 - Ovom odredbom propisuje se postupak naplate za nesporna potraživanja.

Član 11 - Ovom odredbom propisuje se zadržavanje prava vlasništva.

Član 12 - Ovom odredbom propisuje se stopa zakonske kamate.

Član 13 - Ovom odredbom propisuje se da se na zastarjelost potraživanja novčanih obaveza koja su predmet ovog zakona primjenjuju se odredbe Zakona o obligacionim odnosima.

Član 14 - Ovom odredbom definiše se da nadzor nad sprovođenjem ovog zakona između javnog sektora i privrednih subjekata, u komercijalnim transakcijama u kojima su subjekti javnog sektora dužnici, kao i između subjekata javnog sektora, vrši organ državne uprave nadležan za poslove finansija, dok kod komercijalnih transakcija između privrednih subjekata ovaj nadzor vrše ministarstvo nadležno za poslove ekonomskog razvoja i organ uprave nadležan za poslove poreza.

Član 15 - Ovom odredbom propisuju se kaznene odredbe.

Član 16 - Ovom odredbom definiše se da će se u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, obezbijediti zaštita povjerilaca u postupku naplate nespornih potraživanja u skladu sa ovim zakonom, od strane organizacije nadležne za zastupanje privrednih subjekata.

Član 17 - Ovom odredbom propisuje se da danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o rokovima izmirenja novčanih obaveza („Službeni list Crne Gore“, broj 28/14).

Član 18 - Ovom odredbom propisuje se da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nijesu potrebna sredstva iz budžeta Crne Gore.

Crna Gora
Ministarstvo evropskih poslova

Adresa: Bulevar revolucije 15
81 000 Podgorica, Crna Gora
Tel: +382 20 481 301
www.gov.me/mep

Br: 04/4-907/24-2263/2

25. jun 2024.

Za: **MINISTARSTVO FINANSIJA**
ministru Novici Vukoviću
Veza: Dopis br: 10-040/24-240/1

Crna Gora MINISTARSTVO FINANSIJA Podgorica				
Primljeno: 25. 06. 2024				
Org. jed.	Redni broj	Prilog	Vrijednost	
10	040/24-240/2			

Predmet: Mišljenje o usklađenosti Predloga zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza s pravnom tekovinom EU

Poštovana,

Dopisom broj 10-040/24-240/1 od 24. juna 2024. godine tražili ste mišljenje o usklađenosti **Predloga zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza s pravnom tekovinom Evropske unije**.

Nakon upoznavanja sa sadržinom predloga propisa, a u skladu sa nadležnostima definisanim članom 20 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave („Sl. list CG“, br. 98/23 i 102/23) Ministarstvo evropskih poslova je saglasno sa navodima u obrascu usklađenosti predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije.

S poštovanjem,

Maida Gorčević
MINISTARKA EVROPSKIH POSLOVA

Prilog:

- Izjava i tabela usklađenosti Predloga zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza s pravnom tekovinom EU

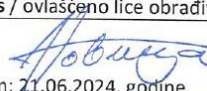

Dostavljeno:

- Ministarstvu finansija;
- a/a

me4 eu
eu4 me
It's all together, everyone at home

**IZJAVA O USKLAĐENOSTI NACRTA/PREDLOGA PROPISA CRNE GORE S PRAVNOM TEKOVINOM
EVROPSKE UNIJE**

Identifikacioni broj Izjave		MF-IU/PZ/24/04
1. Naziv nacrt/predloga propisa		
- na crnogorskom jeziku	Predlog zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza	
- na engleskom jeziku	Proposal for the Law on Deadlines for Settlement of Monetary Obligations	
2. Podaci o obrađivaču propisa		
a) Organ državne uprave koji priprema propis		
Organ državne uprave	Ministarstvo finansija	
- Sektor/odsjek	Direktorat za poreski i carinski sistem	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	Biljana Peranović, 020/243 - 339, biljana.peranovic@mif.gov.me	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	Miloš Radulović milos.radulovic@mif.gov.me	
b) Pravno lice s javnim ovlašćenjem za pripremu i sprovođenje propisa		
- Naziv pravnog lica	/	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
3. Organi državne uprave koji primjenjuju/sprovode propis		
- Organ državne uprave	Ministarstvo finansija	
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i njenih država članica, s jedne strane i Crne Gore, s druge strane (SSP)		
a) Odredbe SSPa s kojima se usklađuje propis		
/		
b) Stepen ispunjenosti obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
	☒	ispunjava u potpunosti
	☐	djelimično ispunjava
	☐	ne ispunjava
c) Razlozi za djelimično ispunjenje, odnosno neispunjenje obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
/		
5. Veza nacrt/predloga propisa s Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG)		
- PPCG za period	2024-2027	
- Poglavlje, potpoglavlje	Poglavlje 20. Preduzetništvo i industrijska politika; 1. Planovi i potrebe 1.2. Zakonodavni okvir B) Direktiva o odloženom plaćanju u komercijalnim transakcijama	
- Rok za donošenje propisa	IV kvartal 2024.	
- Napomena	/	
6. Usklađenost nacrt/predloga propisa sa pravnom tekovinom Evropske unije		
a) Usklađenost s primarnim izvorima prava Evropske unije		
Ne postoje odredbe primarnih izvora prava EU s kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.		
b) Usklađenost sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije		
32011L0007		
Direktiva 2011/07/EU o borbi protiv zakašnjelog plaćanja u komercijalnim transakcijama/Directive 2011/7/EU of the European Parliament and of the Council of 16 February 2011 on combating late payment in commercial transactions (recast) Text with EEA relevance; OJ L 48, 23.2.2011, p. 1–10.		
Potpuno usklađeno/fully harmonized		
c) Usklađenost s ostalim izvorima prava Evropske unije		

Ne postoji izvor prava EU ove vrste s kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.	
6.1. Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost nacrt/predloga propisa Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti	
/	
7. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije s kojima je potrebno obezbijediti usklađenost konstatovati tu činjenicu	
/	
8. Navesti pravne akte Savjeta Evrope i ostale izvore međunarodnog prava korišćene pri izradi nacrt/predloga propisa	
Ne postoje izvori međunarodnog prava s kojima je potrebno uskladiti predlog propisa.	/
9. Navesti da li su navedeni izvori prava Evropske unije, Savjeta Evrope i ostali izvori međunarodnog prava prevedeni na crnogorski jezik (prevode dostaviti u prilogu)	
Navedeni sekundarni izvori prava EU nijesu prevedeni na crnogorski jezik.	
10. Navesti da li je nacrt/predlog propisa iz tačke 1 Izjave o usklađenosti preveden na engleski jezik (prevod dostaviti u prilogu)	
Predlog zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza je preveden na engleski jezik.	
11. Učešće konsultanata u izradi nacrt/predloga propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti	
U izradi Predloga zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza nije bilo učešća konsultanata.	
Potpis / ovlašteno lice obrađivača propisa:	Potpis / Ministarka evropskih poslova
 Datum: 21.06.2024. godine	 Datum:

Prilog obrasca:

1. Prevodi propisa EU (ukoliko postoje)
2. Prevod nacrt/predloga propisa na engleskom jeziku (ukoliko postoji)

TABELA USKLAĐENOSTI

1. Identifikacioni broj (IB) nacrt/predloga propisa		1.1. Identifikacioni broj izjave o usklađenosti i datum utvrđivanja nacrt/predloga propisa na Vladi		
MF-TU/PZ/24/04		MF-IU/PZ/24/04		
2. Naziv izvora prava Evropske unije i CELEX oznaka				
Direktiva 2011/07/EU o borbi protiv zakašnjelog plaćanja u komercijalnim transakcijama - 32011L0007				
3. Naziv nacrt/predloga propisa Crne Gore				
Na crnogorskom jeziku		Na engleskom jeziku		
Predlog zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza		Proposal for the Law on Deadlines for Settlement of Monetary Obligations		
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s izvorima prava Evropske unije				
a)	b)	c)	d)	e)
Odredba i tekst odredbe izvora prava Evropske unije (član, stav, tačka)	Odredba i tekst odredbe nacrt/predloga propisa Crne Gore (član, stav, tačka)	Usklađeno st odredbe nacrt/predloga propisa Crne Gore s odredbom izvora prava Evropske unije	Razlog za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost	Rok za postizanje potpune usklađenosti
32011L0007				
<p style="text-align: center;">Član 1</p> <p style="text-align: center;">Predmet i područje primjene</p> <p>1. Cilj je ove Direktive suzbijanje zakašnjelih plaćanja u poslovnim transakcijama, da bi se osiguralo uredno funkcioniranje unutarnjeg tržišta i time potaknula konkurentnost preduzeća, posebno malih i srednjih.</p> <p>2. Ova se Direktiva primjenjuje na sva plaćanja koja se izvršavaju kao naknada za poslovnu transakciju.</p> <p>3. Države članice mogu isključiti dugove koji podliježu stečajnim postupcima pokrenutim protiv dužnika, uključujući postupke s ciljem restrukturiranja duga.</p>	<p style="text-align: center;">Predmet</p> <p style="text-align: center;">Član 1</p> <p>Ovim zakonom uređuju se rokovi izmirenja novčanih obaveza u komercijalnim transakcijama između privrednih subjekata, odnosno između javnog sektora i privrednih subjekata, radi sprječavanja neizmirenja novčanih obaveza u roku.</p> <p style="text-align: center;">Primjena</p> <p style="text-align: center;">Član 2</p> <p>Ovaj zakon ne primenjuje se na privrednog subjekta protiv koga je pokrenut stečajni postupak u skladu sa</p>	Potpuno usklađeno	/	/

	zakonom kojim se uređuje stečaj, osim u slučaju komercijalnih transakcija tog subjekta.			
<p style="text-align: center;">Član 2 Definicije</p> <p>U smislu ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „poslovne transakcije” znači transakcije između preduzeća ili između preduzeća i javnih tijela koje vode do isporuke robe, odnosno pružanja usluga, uz naknadu; 2. „javno tijelo” znači svaki javni naručilac, definisan u tački (a) člana 2. stava 1. Direktive 2004/17/EZ i u članu 1. stavu 9. Direktive 2004/18/EZ, bez obzira na predmet ili vrijednost ugovora; 3. „preduzeće” znači svaku organizaciju, osim javnog tijela, koja preduzima samostalnu ekonomsku ili profesionalnu aktivnost, pa i ako tu aktivnost vrši jedna osoba; 4. „zakašnjelo plaćanje” znači plaćanje koje nije izvršeno unutar ugovornog ili zakonskog razdoblja plaćanja, pri čemu su zadovoljeni uslovi utvrđeni u članu 3. stavu 1. odnosno članu 4 stav 1; 5. „kamata na zakašnjelo plaćanje” znači zakonska kamata na zakašnjelo plaćanje, odnosno kamata po stopi dogovorenoj među preduzećima, pridržavajući se člana 7; 6. „zakonska kamata na zakašnjelo plaćanje” znači jednostavna kamata na zakašnjelo plaćanje po stopi koja je jednaka zbiru referentne stope i barem osam procentnih bodova; 7. „referentna stopa” znači bilo koja od sljedećih stopa: <ol style="list-style-type: none"> (a) za državu članicu čija je valuta euro: <ol style="list-style-type: none"> i. kamatna stopa koju je Evropska centralna banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja; ili ii. granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Evropske centralne banke; (b) za državu članicu čija valuta nije euro, odgovarajuća stopa koju odredi njena nacionalna centralna banka; 8. „dospjeli iznos” znači glavni iznos koji je trebao biti plaćen unutar ugovornog ili zakonskog razdoblja plaćanja, uključujući primjenjive poreze, davanja, pristojbe i naknade navedene u računu ili odgovarajućem zahtjevu za plaćanje; 	<p style="text-align: center;">Značenje izraza Član 3</p> <p>Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) komercijalne transakcije su ugovorene transakcije između privrednih subjekata, odnosno između javnog sektora i privrednih subjekata, koje se odnose na isporuku roba i/ili pružanje usluga uz naknadu, uključujući investicione (građevinske) radove, kao i komunalne usluge; 2) javni sektor obuhvata direktne i indirektne korisnike budžetskih sredstava u smislu zakona kojim se uređuje budžetski sistem; privredna društva i pravna lica koja vrše poslove od javnog interesa u kojima država, odnosno jedinica lokalne samouprave posjeduje više od 50% akcija odnosno udjela u privrednom društvu; privredna društva i pravna lica u kojima više od polovine članova organa upravljanja tog privrednog društva čine predstavnici državnog organa ili organa jedinice lokalne samouprave; 3) privredni subjekat je privredno društvo i preduzetnik, kao i javno preduzeće i ostala pravna lica osnovana u skladu sa posebnim zakonom; 4) novčana obaveza je iznos ugovorene naknade za isporuku dobara i/ili pružanje usluga naveden u fakturi, ili drugom odgovarajućem zahtjevu za isplatu koji prati promet roba i izvršenje usluga, uključujući direktne troškove 	Potpuno usklađeno	/	/

<p>9. „zadržavanje prava vlasništva“ znači ugovorna odredba prema kojoj prodavac zadržava pravo vlasništva nad predmetnom robom dok cijena ne bude plaćena u cijelosti;</p> <p>10. „izvršna isprava“ znači sve odluke, presude ili zahtjeve za plaćanje koje izdaje sud ili drugo nadležno tijelo, uključujući one koji su privremeno izvršni bilo za neposredno plaćanje ili plaćanje u obrocima, a koji povjerilacu omogućuju da naplati svoje potraživanje prema dužniku putem prinudnog izvršenja.</p>	<p>nabavke (porezi, carine, takse i druge dažbine);</p> <p>5) neblagovremeno izmirena novčana obaveza je novčana obaveza javnog sektora, odnosno privrednog subjekta koja nije isplaćena privrednom subjektu u ugovorenom ili zakonom predviđenom roku, ako je privredni subjekt ispunio svoje zakonske i ugovorne obaveze;</p> <p>6) zakonska kamata za neblagovremeno izmirenu novčanu obavezu je kamata na novčanu obavezu koja nije isplaćena u ugovorenom ili zakonom predviđenom roku, jednaku stopi zatezne kamate koju utvrđuje Centralna banka Crne Gore uvećane za osam procentnih poena;</p> <p>7) kamata za kašnjenje sa plaćanjem je zakonska kamata ili kamata ugovorena između preduzetnika;</p> <p>8) nesporna potraživanja su potraživanja kod kojih je povjerilac ispunio svoje ugovorne i zakonske obaveze, a nije primio iznos glavnice na vrijeme, osim ako dužnik nije odgovoran za kašnjenje zbog neizmirenja novčanih obaveza u roku;</p> <p>9) naročito nepravedna ugovorna odredba ili praksa podrazumijeva svako naročito odstupanje od dobre prakse i načela savjesnosti i poštenja, prirode proizvoda ili usluge i da li je dužnik imao bilo kakav objektivni razlog da odstupa od zakonske stope zatezne kamate za kašnjenje sa plaćanjem, od rokova plaćanja propisanih odredbama ovog zakona, pri čemu se isključenje prava na naplatu kamate uvijek se smatra nepravednim, dok se za isključenje prava na posebnu naknadu pretpostavlja da je ista naročito nepravedna;</p>			
--	---	--	--	--

	<p>10) iznos duga je glavnica koju je trebalo platiti u okviru ugovornog ili zakonskog roka plaćanja, uključujući poreze, dažbine, takse ili naknade navedene u fakturi ili odgovarajućem zahtjevu za isplatu.</p>			
<p style="text-align: center;">Član 3 Transakcije između preduzeća</p> <p>1. Države članice osiguravaju da u poslovnim transakcijama između preduzeća povjerilac ima pravo na kamatu na zakašnjelo plaćanje bez potrebe izdavanja opomene, ako su zadovoljeni sljedeći uslovi:</p> <p>(a) povjerilac je ispunio svoje ugovorne i pravne obaveze; i</p> <p>(b) povjerilac nije primio dospjeli iznos na vrijeme, osim ako dužnik nije odgovoran za kašnjenje.</p> <p>2. Države članice osiguravaju da primjenjiva referentna stopa:</p> <p>(a) za prvo polugodište predmetne godine bude stopa koja je na snazi 1. januara te godine;</p> <p>(b) za drugo polugodište predmetne godine bude stopa koja je na snazi 1. jula te godine.</p> <p>3. Ako su uslovi navedeni u stavu 1. zadovoljeni, države članice osiguravaju sljedeće:</p> <p>(a) da povjerilac ima pravo na kamatu na zakašnjelo plaćanje od dana nakon datuma plaćanja, odnosno, završetka razdoblja plaćanja utvrđenog u ugovoru;</p> <p>(b) ako datum plaćanja, odnosno, razdoblje plaćanja nije utvrđeno u ugovoru, da povjerilac ima pravo na kamatu na zakašnjelo plaćanje nakon isteka nekog od sljedećih vremenskih rokova:</p> <p>i. 30 kalendarskih dana nakon datuma na koji je dužnik primio račun ili odgovarajući zahtjev za plaćanje;</p> <p>ii. ako je datum prijema računa ili odgovarajućeg zahtjeva za plaćanje nepoznat, 30 kalendarskih dana nakon datuma prijema robe ili usluga;</p> <p>iii. ako dužnik primi račun ili odgovarajući zahtjev za plaćanje prije prijema robe ili usluga, 30 kalendarskih dana nakon datuma prijema robe ili usluga;</p> <p>iv. ako je postupak prihvata, odnosno, provjere kojom se potvrđuje sukladnost robe ili usluga s ugovorom, predviđen zakonom ili ugovorom te ako dužnik primi račun, odnosno, odgovarajući zahtjev za plaćanje prije ili na datum na koji se odvija takav prihvata, odnosno provjera, rok je 30 kalendarskih dana nakon tog datuma.</p> <p>4. Ako je predviđen postupak prihvata, odnosno provjere, kojom se potvrđuje sukladnost robe ili usluga s ugovorom, države članice osiguravaju da najduže trajanje tog postupka ne pređe 30 kalendarskih dana od datuma</p>	<p style="text-align: center;">Rokovi za izmirenje novčanih obaveza između privrednih subjekata Član 4</p> <p>Rok izmirenja novčanih obaveza između privrednih subjekata je 30 dana od nastanka dužničko-povjerilačkog odnosa.</p> <p>Dužničko-povjerilački odnos nastaje danom prijema robe, izvršenja usluge, odnosno danom prijema ili ovjere drugih dokumenata koje prate promet roba i izvršenje usluga.</p> <p>Ugovorom je moguće utvrditi i drukčiji rok izmirenja obaveze dužnika, ali on ne može biti duži od 60 dana.</p> <p>Ako ugovorom između privrednih subjekata iz stava 3 ovog člana nije ugovoren rok za izmirenje novčanih obaveza, dužnik je dužan da bez prethodne opomene, izmiri novčanu obavezu u roku od 30 dana.</p> <p>Rok za izmirenje novčanih obaveza iz st. 1 i 3 ovog člana počinje da teče od:</p> <p>1) dana kada je dužnik primio fakturu, odnosno drugi zahtjev za plaćanje od povjerioca koji je ispunio svoju ugovornu obavezu.</p> <p>2) dana kada je povjerilac ispunio svoju obavezu:</p> <p>- ako nije moguće sa sigurnošću utvrditi dan prijema fakture ili odgovarajućeg zahtjeva za isplatu ili</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	<p>/</p>	<p>/</p>

<p>prijema robe ili usluga, osim ako je drukčije izričito određeno ugovorom, te uz uslov da to nije posebno nepravedno prema povjerilacu u smislu člana 7.</p> <p>5. Države članice osiguravaju da razdoblje plaćanja utvrđeno u ugovoru ne bude duže od 60 kalendarskih dana, osim ako je što drugo izričito ugovoreno, te uz uslov da to nije posebno nepravedno prema povjeriocu u smislu člana 7.</p>	<p>- ako je dužnik primio fakturu ili drugi zahtjev za isplatu prije nego je povjerilac ispunio svoju obavezu.</p> <p>3) dana isteka roka za pregled predmeta obaveze ako je ugovorom ili zakonom predviđen određeni rok za takav pregled, a dužnik je primio račun ili drugi odgovarajući zahtjev za isplatu prije isteka tog roka, u skladu sa ugovorom.</p> <p>Rok za pregled predmeta obaveze iz stava 5 tačka 3 ovog člana ne može biti duži od 30 dana od dana prijema robe ili izvršene usluge, osim, ako je to opravdano u posebnim slučajevima, ugovorne strane mogu ugovoriti i duži rok, ako se na taj način ne nanosi šteta povjeriocu u skladu sa članom 7 ovog zakona.</p> <p>Predmet ugovaranja između dužnika i povjerioca ne može da sadrži datum prijema fakture iz stava 5 tačka 1 ovog člana.</p> <p>Ako dužnik zakasni sa izmirenjem novčane obaveze, duguje povjeriocu bez prethodne opomene pored glavnice i kamatu za kašnjenje sa plaćanjem, ako povjerilac nije ispunio svoje ugovorne i zakonske obaveze i ako nije primio iznos glavnice na vrijeme, osim ako dužnik nije odgovoran za kašnjenje.</p> <p>U slučaju kada datum ili rok plaćanja nije određen u ugovoru, povjerilac ima pravo na zateznu kamatu nakon isteka bilo kog od sljedećih rokova:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 30 kalendarskih dana od dana kada je dužnik primio fakturu, odnosno drugi odgovarajući zahtjev za isplatu; - ako dan prijema fakture ili odgovarajućeg zahtjeva za isplatu nije moguće utvrditi, 30 kalendarskih dana nakon datuma prijema robe ili usluga; 			
---	---	--	--	--

	<p>- ako dužnik primi fakturu ili odgovarajući zahtjev za isplatu prije nego što primi robu ili usluge, 30 kalendarskih dana nakon dana prijema robe ili usluga;</p> <p>- ako je propisana procedura prihvatanja ili provjere, kojima se utvrđuje usaglašenost robe ili usluga sa ugovorom, na osnovu zakona ili ugovora, i ako dužnik primi fakturu ili odgovarajući zahtjev za plaćanje prije ili na dan kada se takvo prihvatanje ili provjera obavljaju, 30 kalendarskih dana nakon tog datuma.</p>			
<p style="text-align: center;">Član 4</p> <p>Transakcije između preduzeća i javnih tijela</p> <p>1. Države članice osiguravaju da u poslovnim transakcijama u kojima je dužnik javno tijelo povjerilac nakon isteka razdoblja utvrđenog u stavovima 3., 4. ili 6. ima pravo na zakonsku kamatu na zakašnjelo plaćanje, bez potrebe izdavanja opomene, pri čemu su zadovoljeni sljedeći uslovi:</p> <p>(a) povjerilac je ispunio svoje ugovorne i pravne obveze; i</p> <p>(b) povjerilac nije primio dospjeli iznos na vrijeme, osim ako dužnik nije odgovoran za kašnjenje.</p> <p>2. Države članice osiguravaju da primjenjiva referentna stopa:</p> <p>(a) za prvo polugodište predmetne godine bude stopa koja je na snazi 1. januara te godine;</p> <p>(b) za drugo polugodište predmetne godine bude stopa koja je na snazi 1. jula te godine.</p> <p>3. Države članice osiguravaju da u poslovnim transakcijama u kojima je dužnik javno tijelo:</p> <p>(a) razdoblje plaćanja ne pređe neki od sljedećih vremenskih rokova:</p> <p>i. 30 kalendarskih dana nakon datuma na koji je dužnik primio račun, odnosno, odgovarajući zahtjev za plaćanje;</p> <p>ii. ako je datum prijema računa, odnosno, odgovarajućeg zahtjeva za plaćanje nepoznat, 30 kalendarskih dana nakon datuma prijema robe ili usluga;</p> <p>iii. ako dužnik primi račun, odnosno odgovarajući zahtjev za plaćanje, prije prijema robe ili usluga, 30 kalendarskih dana nakon datuma prijema robe ili usluga;</p>	<p style="text-align: center;">Rokovi za izmirivanje novčanih obaveza između javnog sektora i privrednih subjekata</p> <p style="text-align: center;">Član 5</p> <p>Rok izmirenja novčanih obaveza između javnog sektora i privrednih subjekata je 30 dana od nastanka dužničko-povjerilačkog odnosa.</p> <p>Ako ugovorom između javnog sektora i privrednih subjekata nije ugovoren rok za izmirenje novčanih obaveza, dužnik je dužan da bez prethodne opomene, izmiri novčanu obavezu u roku od 30 dana na način propisan članom 4 st. 4 i 5 ovog zakona, a povjeriocu pripada kamata za kašnjenje sa plaćanjem nakon isteka roka propisanog ugovorom.</p> <p>Izuzetno od stava 1 ovog člana, u slučaju kada je dužnik Fond za zdravstveno osiguranje, odnosno korisnik sredstava Fonda za zdravstveno osiguranje kao i drugo javnopravno tijelo koja obavlja aktivnosti komercijalne ili industrijske prirode vršeci isporuku proizvoda i usluga na tržištu, ugovorom se može</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	<p>/</p>	<p>/</p>

<p>iv. ako je postupak prihvata, odnosno, provjere kojom se potvrđuje sukladnost robe ili usluga s ugovorom, predviđen zakonom ili ugovorom te ako dužnik primi račun, odnosno, odgovarajući zahtjev za plaćanje prije ili na datum na koji se odvija takav prijem, odnosno provjera, rok je 30 kalendarskih dana nakon tog datuma.</p> <p>(b) datum prijema računa ne određuje se ugovorom između dužnika i povjerioca.</p> <p>4. Države članice mogu produljiti vremenske rokove navedene u tački (a) stavka 3. do najviše 60 kalendarskih dana za:</p> <p>(a) svako javno tijelo koje obavlja ekonomske aktivnosti industrijske ili komercijalne prirode nuđenjem robe ili usluga na tržištu i koje u svojstvu javnog preduzeća podliježe uslovima transparentnosti utvrđenim u Direktivi Komisije 2006/111/EZ od 16. novembra 2006. o transparentnosti finansijskih odnosa između država članica i javnih preduzeća, kao i o finansijskoj transparentnosti unutar određenih preduzeća (1);</p> <p>(b) javne subjekte koji pružaju zdravstvenu zaštitu i u tom su smislu uredno priznati.</p> <p>Ako država članica odluči produljiti vremenske rokove u skladu s ovim stavkom, o takvom produženju šalje izvješće Komisiji do 16. marta 2018. Na osnovu toga, Komisija podnosi izvještaj Evropskom parlamentu i Vijeću navodeći koje države članice su produžile vremenske rokove u skladu s ovim stavkom te vodeći računa o učinku na funkcionisanje unutrašnjeg tržišta, posebno na mala i srednja preduzeća. Izvješće trebaju pratiti odgovarajući prijedlozi.</p> <p>5. Države članice osiguravaju da najduže trajanje postupka prihvata, odnosno provjere, navedenog u stavu 3. tački (a) podtački iv. ne pređe 30 kalendarskih dana od datuma prijema robe ili usluga, osim ako je drukčije izričito određeno ugovorom ili natječajnom dokumentacijom, te uz uslov da to nije posebno nepravedno prema povjeriocu u smislu člana 7.</p> <p>6. Države članice osiguravaju da razdoblje plaćanja utvrđeno u ugovoru ne bude duže od vremenskih rokova predviđenih u stavu 3, osim ako je drukčije izričito određeno ugovorom te pod uslovom da je to objektivno opravdano u svijetlu osobite prirode odnosno obilježja ugovora, a u svakom slučaju ne duže od 60 kalendarskih dana.</p>	<p>predvidjeti i duži rok izmirenja novčane obaveze, ali on ne može biti duži od 60 dana.</p>			
<p style="text-align: center;">Član 5 Vremenski raspored plaćanja</p> <p>Ova Direktiva ne dovodi u pitanje mogućnost da stranke, zavisno o mjerodavnim odredbama primjenjivog nacionalnog prava, dogovore vremenski raspored plaćanja koji predviđa plaćanje u obrocima. U takvim slučajevima, ako neki od obroka nije plaćen do dogovorenog datuma,</p>	<p style="text-align: center;">Obročna otpлата Član 9</p> <p>Ako se u komercijalnim transakcijama između privrednih subjekata i privrednih subjekata i javnog sektora u kojima je javni sektor dužnik novčane obaveze ugovori obročna otpлата,</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	<p>/</p>	<p>/</p>

<p>kamata i naknada koje su predviđene u ovoj Direktivi izračunavaju se isključivo na osnovu dospjelih iznosa.</p>	<p>posljedice kašnjenja u izmirenju novčanih obaveza primjenjuju se na svaki obrok pojedinačno.</p>			
<p style="text-align: center;">Član 6 Naknada za troškove naplate</p> <p>1. Države članice osiguravaju da u slučajevima kad se zaračuna kamata na zakašnjelo plaćanje u poslovnim transakcijama u skladu s članom 3. ili 4. povjerilac ima pravo dobiti fiksni iznos od dužnika od najmanje 40 eura.</p> <p>2. Države članice osiguravaju da fiksni iznos iz stava 1. bude potraživan bez potrebe slanja opomene, kao naknada za povjeriočeve vlastite troškove naplate.</p> <p>3. Povjerilac uz fiksni iznos naveden u stavu 1. ima i pravo od dužnika dobiti razumnju naknadu za sve troškove naplate koji prelaze taj fiksni iznos i pretrpljeni su zbog zakašnjelog plaćanja dužnika. To može uključivati troškove koji su pretrpljeni zbog, između ostalog, savjetovanja s advokatom ili angažovanja agencije za naplatu dugova.</p>	<p style="text-align: center;">Posebna naknada za troškove prouzrokovane povjerioci dužnikovim zakašnjenjem sa izmirenjem novčane obaveze u komercijalnim transakcijama Član 7</p> <p>U komercijalnim transakcijama u slučaju kada je obračunata kamata na zakašnjelo plaćanje, povjerilac ima pravo na posebnu naknadu u iznosu od minimum 40 eura kao fiksni iznos.</p> <p>Povjerilac ima pravo na posebnu naknadu iz stava 1 ovog člana bez prethodne opomene, kao naknadu za troškove naplate i naplativa je za svaku komercijalnu transakciju u kojoj nije ispoštovan rok izmirenja u skladu sa ovim zakonom, uz pravo da potražuje zakonsku kamatu za kašnjenje sa plaćanjem.</p> <p>Povjerilac ima pravo na posebnu naknadu iz stava 1 ovoga člana bez obzira na to da li je pretrpio štetu zbog dužnikovog kašnjenja, što obuhvata troškove koji su nastali u vezi savjetovanja sa advokatom ili angažovanja javnog izvršitelja.</p> <p>Ostvarivanje prava na posebnu naknadu iz stava 1 ovog člana ne isključuje i ne ograničava pravo povjerioca na naknadu štete, troškove postupka prinudne naplate i ostala</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	<p>/</p>	<p>/</p>

	prava koja mu pripadaju zbog dužnikovog kašnjenja.			-
<p style="text-align: center;">Član 7 Nepravedni ugovorni uslovi ili prakse</p> <p>1. Države članice osiguravaju da ugovorni uslovi ili prakse, vezani uz datum ili razdoblje plaćanja, kamatnu stopu na zakašnjelo plaćanje, odnosno, uz naknadu za troškove naplate, budu ili neizvršivi ili upotrijebljeni kao osnov za zahtjev za naknadu štete ako su posebno nepravedni prema povjериocu. Pri određivanju je li ugovorni uslov ili praksa posebno nepravedno prema povjериocu u smislu prvog podstava razmatraju se sve okolnosti slučaja, uključujući:</p> <p>(a) svako posebno odstupanje od dobre poslovne prakse, suprotno dobroj vjeri i poštenom poslovanju;</p> <p>(b) prirodu proizvoda ili usluge; i</p> <p>(c) pitanje ima li dužnik neki opravdan razlog odstupiti od zakonske kamatne stope na zakašnjelo plaćanje, od razdoblja plaćanja navedenog u članu 3. stavu 5., u članu 4. stavu 3. tački (a), u članu 4. stavu 4. i članu 4. stavu 6., odnosno od fiksnog iznosa iz člana 6. stava 1.</p> <p>2. U smislu stava 1., ugovorni uslov ili postupanje koje isključuje kamate na zakašnjelo plaćanje smatra se posebno nepravednim.</p> <p>3. U smislu stava 1., za ugovorni uslov ili praksu koja isključuje naknadu za troškove naplate, kao što je navedeno u članu 6., pretpostavlja se da je posebno nepravedno.</p> <p>4. Države članice osiguravaju, u interesu povjериoca i konkurenata, postojanje primjerenih i učinkovitih načina sprječavanja kontinuirane primjene ugovornih uslova ili praksi koji su posebno nepravedni u smislu stava 1.</p> <p>5. Načini iz stava 4. uključuju odredbe prema kojima se organizacije koje su službeno priznate kao predstavnici preduzeća odnosno organizacije koje za to imaju legitiman interes mogu prema primjenjivom nacionalnom pravu obratiti nacionalnim sudovima ili nadležnim upravnim tijelima zbog toga što su ugovorni uslovi ili prakse posebno nepravedni u smislu stava 1., tako da ta tijela mogu primijeniti primjerene i učinkovite načine sprečavanja njihove kontinuirane upotrebe.</p>	<p style="text-align: center;">Ništavost pojedinih odredbi ugovora Član 8</p> <p>Ništava je odredba ugovora iz čl. 4 i 5 ovog zakona, činidba ili praksa, kojom se isključuje, ograničava ili uslovljava pravo povjериoca na kamatu za kašnjenje sa plaćanjem ili pravo povjериoca na posebnu naknadu iz člana 7 stav 1 ovog zakona.</p> <p>Ništava je odredba ugovora iz čl. 4 i 5 ovog zakona, činidba ili praksa, kojom se određuje datum prijema fakture ili drugog odgovarajućeg zahtjeva za isplatu, mimo ugovorenog roka plaćanja, ili van uslova predviđenih ovim zakonom.</p> <p>Ništava je odredba ugovora između privrednog subjekta i javnog sektora u kojima je javni sektor dužnik novčane obaveze, kojom je ugovoren rok izmirenja novčane obaveze duži od 60 dana, a maksimalni rok od 60 dana primjenjuje se isključivo ako je dužnik Fond za zdravstveno osiguranje, odnosno korisnik sredstava Fonda za zdravstveno osiguranje, kao i drugo javnoopravno tijelo koje obavlja aktivnosti komercijalne ili industrijske prirode vršeći isporuku proizvoda i usluga na tržištu u skladu sa članom 4 ovog zakona.</p> <p>Ništava je odredba ugovora, između privrednih subjekata i javnog sektora kao dužnika novčane obaveze, kojom je ugovoren rok izmirenja novčane obaveze duži od 30 dana, osim ukoliko je dužnik Fond za zdravstveno osiguranje, korisnik sredstava Fonda za zdravstveno osiguranje, kao i drugo</p>	Potpuno usklađeno	/	/

	<p>javnopravno tijelo koje obavlja aktivnost komercijalne ili industrijske prirode vršeći isporuku proizvoda i usluga na tržištu u skladu sa članom 4 ovog zakona.</p> <p>Ništava je odredba ugovora između privrednih subjekata kojom je ugovoren:</p> <ol style="list-style-type: none">1) rok izmirenja novčanih obaveza duži od 60 dana, odnosno ako se takvom ugovornom odredbom narušava poštovanje dobre prakse, odnosno načela savjesnosti i poštenja, i čini očigledna neravnopravnost u pravima i obavezama ugovornih strana na štetu povjerioca novčane obaveze;2) rok za pregled predmeta obaveze duži od 30 dana, ako na osnovu okolnosti slučaja, a posebno trgovačkih običaja i prirode predmeta obaveze, proizilazi da je takvom ugovornom odredbom, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, prouzrokovana očigledna neravnopravnost u pravima i obavezama ugovornih strana na štetu povjerioca novčane obaveze;3) stopa zakonske kamate za kašnjenje sa plaćanjem koja nije u skladu sa načelom savjesnosti i poštenja, kojom se prouzrokuje očigledna neravnopravnost u pravima i obavezama ugovornih strana na štetu povjerioca novčane obaveze;4) isključivanje posebne naknade propisane članom 6 ovog zakona. <p>Ništava je odredba ugovora između privrednih subjekata i javnog sektora u kojima je javni sektor dužnik novčane obaveze, u kojim je ugovoren:</p> <ol style="list-style-type: none">1) rok izmirenja novčane obaveze duži od 30 dana, odnosno rok za pregled predmeta obaveze duži od 30 dana, ako se takvom ugovornom odredbom,			
--	--	--	--	--

	<p>suprotno načelu savjesnosti i poštenja, prouzrokuje očigledna neravnopravnost u pravima i obavezama ugovornih strana na štetu povjериoca novčane obaveze;</p> <p>2) drukčija stopa kamata od stope zakonskih kamata za kašnjenje sa plaćanjem;</p> <p>3) isključivanje posebne naknade propisane članom 6 ovog zakona.</p> <p>Pored ugovornih odredbi navedenih u st. 1 do 6 ovog stava, ništava je i bilo koja ugovorna odredba ili praksa koja se odnosi na datum ili rok plaćanja, stopu drugih kamata za kašnjenje sa plaćanjem ili naknadu za troškove naplate koju nije moguće sprovesti ili će ta ugovorna odredba dovesti do zahtjeva za naknadu štete ako je naročito nepravedna prema povjериocu. Prilikom utvrđivanja da li je ugovorna odredba ili praksa naročito nepravedna prema povjериocu, razmotriće se sve okolnosti slučaja, uključujući:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) svako naročito odstupanje od dobre prakse i načela savjesnosti i poštenja; b) priroda proizvoda ili usluge; i c) da li je dužnik imao bilo kakav objektivni razlog da odstupa od zakonske stope zatezne kamate za kašnjenje sa plaćanjem, od rokova plaćanja propisanih odredbama ovog zakona ili od fiksnog iznosa. <p>Organizacije nadležne za zastupanje privrednih subjekata obezbijediće postojanje adekvatnih i efikasnih sredstava za sprječavanje kontinuiranog korišćenja ugovornih odredbi i praksi koje su naročito nepravedne.</p>			/

<p style="text-align: center;">Član 8 Transparentnost i dizanje svijesti</p> <p>1. Države članice osiguravaju transparentnost u pogledu prava i obveza koji proizlaze iz ove Direktive, između ostalog kroz objavljivanje primjenjive stope zakonske kamate na zakašnjelo plaćanje.</p> <p>2. Komisija na internetu objavljuje pojedinih o važećim zakonskim kamatnim stopama koje se u svim državama članicama primjenjuju u slučaju zakašnjelog plaćanja u poslovnim transakcijama.</p> <p>3. Države članice, tamo gdje je to primjereno, koriste stručne publikacije, promotivne kampanje odnosno sva druga funkcionalna sredstva podizanja svijesti o pravnim lijekovima za zakašnjela plaćanja između preduzeća.</p> <p>4. Države članice mogu poticati uspostavu kodeksa pravovremenog plaćanja koji navode jasno određene vremenske rokove plaćanja i primjeren postupak rješavanja spornih plaćanja, odnosno sve one inicijative koje se bave ključnim pitanjem zakašnjelih plaćanja i doprinose razvoju kulture pravodobnog plaćanja u smislu cilja ove Direktive.</p>	<p style="text-align: center;">Stopa zakonske kamate Član 12</p> <p>Stopa zakonske kamate za kašnjenje sa plaćanjem objavljuje se na internet stranici organa državne uprave nadležnog za poslove finansija.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	<p style="text-align: center;">/</p>	
<p style="text-align: center;">Član 9 Pridržaj prava vlasništva</p> <p>1. Države članice trebaju urediti, u skladu s primjenjivim nacionalnim odredbama uređenima međunarodnim privatnim pravom, da prodavatelj zadržava pravo vlasništva nad robom dok ona ne bude u cijelosti plaćena ako je odredba o zadržavanju prava vlasništva izričito dogovorena između kupca i prodavatelja prije isporuke robe.</p> <p>2. Države članice mogu donijeti ili zadržati odredbe koje se tiču pologa koje je dužnik već uplatio.</p>	<p style="text-align: center;">Zadržavanje prava vlasništva Član 11</p> <p>Povjerilac zadržava pravo vlasništva nad robom sve dok dužnik ne izmiri svoje ugovorne i zakonske obaveze, ako je to izričito dogovoreno između povjerioca i dužnika prije isporuke robe, u skladu sa zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	<p style="text-align: center;">/</p>	<p style="text-align: center;">/</p>
<p style="text-align: center;">Član 10 Postupci naplate za nesporna potraživanja</p> <p>1. Države članice osiguravaju da se izvršni naslov može ishoditi, između ostalog ubrzanim postupkom i bez obzira na iznos duga, uobičajeno unutar 90 kalendarskih dana od ulaganja povjeriočevog zahtjeva ili prijave na sudu ili kod drugog nadležnog tijela, pod uslovom da dug i aspekti postupka nisu sporni. Države članice obavljaju ovaj zadatak u skladu sa svojim odnosnim nacionalnim zakonima i ostalim propisima.</p> <p>2. Nacionalni zakoni i ostali propisi primjenjuju jednake uslove za sve povjerioce sa sjedištem u Uniji.</p>	<p style="text-align: center;">Postupak naplate za nesporna potraživanja Član 10</p> <p>Na osnovu izvršne isprave, naplata nespornih potraživanja može se ostvariti u skraćenom postupku pred javnim izvršiteljem bez obzira na iznos duga, roku od 90 dana, od dana povjeriočevog zahtjeva ili podnošenja nadležnom sudu, pod uslovom da dug i aspekti postupka nijesu sporni, u skladu sa zakonom.</p>	<p>Potpuno usklađeno</p>	<p style="text-align: center;">/</p>	<p style="text-align: center;">/</p>

<p>3. Pri računanju roka iz stava 1 u obzir se ne uzima sljedeće: (a) rokovi za dostavu isprava; (b) sva kašnjenja koja je uzrokovao povjerilac, kao što su rokovi za ispravljanje prijava. 4. Ovaj član ne dovodi u pitanje odredbe Uredbe (EZ) br. 1896/2006.</p>	<p style="text-align: center;">Nadzor Član 14</p> <p>Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrše organ državne uprave nadležan za poslove finansija u odnosu na komercijalne transakcije u kojima su subjekti javnog sektora dužnici i organ državne uprave nadležan za poslove ekonomskog razvoja i organ uprave nadležan za poslove poreza u odnosu na komercijalne transakcije između privrednih subjekata.</p>			
<p style="text-align: center;">Član 11. Izveštaj</p> <p>Do 16. marta 2016. Komisija Evropskom parlamentu i Vijeću podnosi izvještaj o sprovođenju ove Direktive. Izvještaju se prilažu odgovarajući prijedlozi.</p>	<p style="text-align: center;">Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p style="text-align: center;">Neprenosi vo</p>	<p style="text-align: center;">/</p>	<p style="text-align: center;">/</p>
<p style="text-align: center;">Član 12 Prenošenje</p> <p>1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s članovima 1. do 8. i 10. do 16. marta 2013. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba. Kada države članice donose ove mjere, te mjere prilikom njihove službene objave sadrže upućivanje na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takvo upućivanje. One će takođe uključiti izjavu da se upućivanje na Direktivu stavljenu izvan snage u postojećim zakonima i drugim propisima smatraju upućivanjem na ovu Direktivu. Načine tog upućivanja i oblik takve izjave određuju države članice. 2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva. 3. Države članice mogu zadržati ili donijeti odredbe koje su povoljnije za povjerioca od odredaba koje su potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom.</p>	<p style="text-align: center;">Nema odgovarajuće odredbe</p>	<p style="text-align: center;">Neprenosi vo</p>	<p style="text-align: center;">/</p>	<p style="text-align: center;">/</p>

4. Prilikom prenošenja Direktive države članice odlučuju hoće li isključiti ugovore sklopljene prije 16. marta 2013.				-*
Čl. 13-15	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosi vo	/	/
Prilog	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosi vo	/	/

Ministarstvo
finansija

Adresa: Ul. Stanka Dragojevića br.2
81000 Podgorica Crna Gora
www.mif.gov.me

Br: 05-02- 040/24-4531/2

Podgorica, 08.07.2024.godine

Za: MINISTARSTVO FINANSIJA, DIREKTORAT ZA PORESKI I CARINSKI SISTEM, Stanka Dragojevića 2, Podgorica

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza sa Izještajem o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa

Veza: Vaš akt. br. 01-10-040/24-4531/1 od 26.06. 2024. godine

Poštovani,

Povodom *Predloga zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza sa Izještajem o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Donošenjem Predloga zakona otklanja se problem koji se odnosi na duže roкове izmirenja novčanih obaveza između privrednih subjekata, kao i u rokovima izmirenja novčanih obaveza između javnog sektora i privrednih subjekata od rokova izmirenja propisanih Direktivom 2011/07/EU o borbi protiv zakašnjelog plaćanja u komercijalnim transakcijama. Na ovaj način obezbeđuje se veća zaštita sektorima malih i srednjih preduzeća koji su najviše pogođeni neizmirenjem novčanih obaveza u roku, jer imaju ograničen pristup izvorima finansiranja, troškovi finansiranja su veći, a resursi za adekvatno upravljanje obrtnim kapitalom i sprječavanje kašnjenja su veoma ograničeni. Studije EU ukazuju da je problem u kašnjenju sa plaćanjem koji dovodi do nelikvidnosti jedan od osnovnih razloga propadanja mikro i malih preduzeća (blokiranih računa, stečaja ili likvidacije). Problemi sa kašnjenjem u plaćanju negativno utiču na tokove gotovine, stvaraju dodatne finansijske troškove i nesigurnost u poslovanju sa povjeriocima. Takođe, novim zakonskim rješenjem se smanjuje iznos naknade za kašnjenje sa 50€ na 40€, koja je u skladu sa Direktivom koja propisuje minimum od 40€. Imajući u vidu navedeno, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni tekst Predloga zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza, navodi se da za implementaciju nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore, kao i da iz zakona i podzakonskih akata ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze. Kako je navedeno, Predlogom Zakona postiže se usklađivanje sa Direktivom 2011/07/EU o borbi protiv zakašnjelog plaćanja u komercijalnim transakcijama, kao i skraćenje rokova za izmirenje novčanih obaveza između privrednih subjekata i obezbeđivanje likvidnosti u sektoru malih i srednjih preduzeća.

Shodno navedenom, sa aspekta državnog budžeta nemamo primjedbi na Predlog zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza.

S poštovanjem,

MINISTAR
Novica Vuković

Kontakt osobe:
mr Ivana Radojičić, Direktor za finansijski sistem i koordinaciju politika, ivana.radojicic@mif.gov.me;
Sladjana Špadijer, Direktor za državni budžet, sladjana.spadijer@mif.gov.me.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ	MINISTARSTVO FINANSIJA
NASLOV PROPISA	Predlog zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza
<p>Odjeljak 1: Definisanje problema</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Koje probleme treba da riješi predloženi akt? ✓ Što su uzroci problema? ✓ Što su posljedice problema? ✓ Ko je oštećen, na koji način i koliko? ✓ Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa (“status quo” opcija)? 	
<p>Zakašnjela plaćanja mogu izazvati negativne posljedice, posebno kada je pristup finansijskim sredstvima ograničen i skup, te mogu ozbiljno da ugroze likvidnost i solventnost povjerilaca, a prije svega mikro, malih i srednjih preduzeća. Sa druge strane, privredni subjekti dužnici, posebno privredna društva sa dominantnim položajem na tržištu i javni sektor privrede, zakašnjelim plaćanjima dobijaju besplatne izvore finansiranja i produženjem roka plaćanja novčanih obaveza stiču priliku da dugovani novac koriste za obrt roba ili usluga.</p> <p>U Evropskoj Uniji neprimjereni rokovi plaćanja i zakašnjenje sa plaćanjem imaju za posledicu dugačke periode naplate, ometaju slobodno kretanje robe i usluga između država članica. Takve okolnosti zahtijevale su i preduzimanje određenih mjera, tako da je nakon Preporuke (European Commission Recommendation of 12 May 1995 on payment periods in commercial transactions OJL 127, 10.6.1995, OJC 144, 10.6.1995), prva direktiva u ovoj oblasti donijeta još prije sedamnaest godina pod nazivom Direktiva 2000/35/CE o borbi protiv zakašnjelog plaćanja u komercijalnim transakcijama.</p> <p>Osnovni cilj Direktive bio je da spriječi zakašnjela plaćanja (plaćanja nakon ugovorenog roka) i da da smjernice o razumnim rokovima plaćanja. „Zaštita” je prije svega bila usmjerena ka sektoru malih i srednjih preduzeća kod kojih dugački periodi naplate stvaraju „lanac nelikvidnosti” i druge probleme u poslovanju koje često dovode do stečaja. Direktiva se odnosila kako na transakcije između privrednih subjekata u okviru privatnog sektora tako i između privatnog i javnog sektora. Direktiva 2000/35/CE nije harmonizovala periode plaćanja, ali je regulisala pitanje plaćanja i minimalnog iznosa kamatne stope. Problem koji se ispoljavao u praksi je što su kašnjenja u komercijalnim transakcijama uvećavana, odnosno ugovarani su pretjerano dugi rokovi izmirenja obaveza.</p> <p>U tom kontekstu, donošenje nove Direktive kojom bi se uticalo na pospješivanje kulture pravovremenog plaćanja smatralo se bitnim korakom ka smanjenju navedenih problema. Evropska Unija je zbog uočenih slabosti primjene ove direktive i nakon duge rasprave objavila novu Direktivu 2011/7/EU o borbi protiv zakašnjelog plaćanja u komercijalnim transakcijama. Navedena Direktiva stupila je na snagu 15. marta 2011. godine, a države članice imale su rok od dvije godine za primjenu, tj. najkasnije do 16. marta 2013. godine.</p>	

Navedena Direktiva se primjenjuje na sva plaćanja u pogledu komercijalnih transakcija, a primjenjuje se i na javni sektor u svojstvu dužnika. Direktiva 2011/7/EU o borbi protiv zakašnjelog plaćanja u komercijalnim transakcijama je zamijenila Direktivu 2000/35/EZ o borbi protiv zakašnjelog plaćanja u komercijalnim transakcijama, i ista je uvela niz novih instituta, od kojih su najznačajniji:

1) uređenje ugovorne slobode komercijalnih transakcija između privrednih subjekata - privredni subjekti su u obavezi da plate svoje obaveze po osnovu faktura u roku od 60 dana, osim ukoliko izričito ne ugovore drugačije, a da to nije naročito nepravedno po jednu ugovornu stranu;

2) usklađivanje perioda plaćanja koje vrši javni sektor - javni sektor ima obavezu da plati nabavljenu robu i usluge u roku od 30 dana, a u izuzetnim okolnostima u roku od 60 dana;

3) povjerioci imaju pravo da traže kamatu na zakašnjela plaćanja, kao i pravo na posebnu naknadu, odnosno minimalni fiksni iznos od 40 eura za tzv. troškove namirenja prouzrokovane povjeriocu dužnikovim zakašnjenjem sa izmirenjem novčane obaveze u komercijalnim transakcijama;

4) stopa zakonske kamate za zakašnjelo plaćanje je uvećana u odnosu na prethodnu direktivu, tako da iznosi najmanje osam procentnih poena iznad referentne kamatne stope Evropske centralne banke. Direktiva se odnosi na sva plaćanja koja se obavljaju između privrednih subjekata kao i ona koja se vrše između javnog sektora i privrednih subjekata, ali je data mogućnost državama članicama da izuzmu od obaveze primjene Direktive one privredne subjekte protiv kojih je pokrenut stečajni postupak. Za plaćanja koja se vrše između javnog sektora i privrednih subjekata, Direktiva propisuje opšti rok - 30 dana, a u posebnim slučajevima do 60 dana. Direktiva takođe uređuje i pitanja rokova plaćanja između privrednih subjekata. Ovi rokovi ograničeni su na 60 dana, osim ako nije drukčije propisano ugovorom između privrednih subjekata i ukoliko to nije naročito nepravedno prema povjeriocu.

Crna Gora je usvojila Zakon o rokovima izmirenja novčanih obaveza 2014. godine. Zakon je stupio na snagu 12.07.2014.godine. Ciljevi donošenja propisa bili su višestruki:

- 1) poboljšanje likvidnosti privrednih aktera,
- 2) onemogućavanje stavljanja u nepovoljni položaj dobavljača od strane pojedinih privrednih aktera posebno malih i srednjih preduzeća i preduzetnika;
- 3) podsticanje konkurentnosti privrede i sprječavanje prestanka rada privrednih subjekata i preduzetnika;
- 4) obeshrabrivanje kašnjenja u plaćanju javnog sektora.

Prilikom implementacije nije došlo je do značajne „pozlate“ (goldplating) navedene Direktive. Postojeće zakonsko rješenje djelimično je transponovalo odredbe Direktive 2011/07/EU o borbi protiv zakašnjelog plaćanja u komercijalnim transakcijama.

U odnosu na navedenu Direktivu, postojeće zakonsko rješenje nije definisalo pojmove zakonske kamate na neblagovremeno izmirenu novčanu obavezu, nespornih potraživanja, naročito nepravedne ugovorne odredbe ili prakse i iznosa duga, dok pojmovi koji definišu komercijalne transakcije, privredne subjekte, novčanu obavezu, neblagovremeno izmirenu novčanu obavezu i kamatu na neblagovremeno izmirenu novčanu obavezu nijesu bili adekvatno usklađeni sa istom.

Predloženim zakonskim rješenjem ovaj problem se rješava na način što se propisuju pojmovi koje prethodno zakonsko rješenje nije definisalo dok se pojmovi koji nijesu bili adekvatno usklađeni u potpunosti usklađuju sa navedenom Direktivom.

Neusklađenost u odnosu na navedenu Direktivu se ogleda kako u rokovima izmirenja novčanih obaveza između privrednih subjekata, tako i u rokovima izmirenja novčanih obaveza između javnog sektora i privrednih subjekata. Naime, kod rokova izmirenja novčanih obaveza između privrednih subjekata, postojeće zakonsko rješenje predviđa rok izmirenja novčanih obaveza između privrednih subjekata u trajanju 30 dana od nastanka dužničko-povjerilačkog odnosa, te da je ugovorom moguće utvrditi i drukčiji rok ispunjenja obaveze dužnika, ali on ne može biti duži od 60 dana.

Međutim, postojeće zakonsko rješenje omogućava odstupanje od predviđenog roka u slučaju da je riječ o malom pravnom licu (90 dana) ili ukoliko dužnik, odnosno primalac isporučenih dobara, odnosno pruženih usluga, obezbijedi plaćanje u ugovorenom roku predajom povjeriocu bankarske garancije koja sadrži klauzule: „neopoziva”, „bezuslovna”, „naplativa na prvi poziv bez prigovora”, ili avalirane mjenice od strane banke kao oblik obezbjeđenja za naplatu duga. Za veliki broj komercijalnih transakcija, podnošenje instrumenata obezbjeđenja čini ih neisplativim odnosno značajno uvećava transakcione troškove, tako da ova odredba ima ograničenu mogućnost primjene u praksi.

Shodno odredbama navedene Direktive, ugovaranje rokova izmirenja novčanih obaveza dužih od 60 dana je moguće samo ukoliko isto nije naročito nepravedno prema povjeriocu. U dijelu koji se tiče rokova izmirenja novčanih obaveza između javnog sektora i privrednih subjekata, postojeće zakonsko rješenje pored roka izmirenja novčanih obaveza od 30 dana, predviđa da je ugovorom moguće utvrditi i drukčiji rok ispunjenja obaveze dužnika, koji ne može biti duži od 60 dana, odnosno, u slučaju kada je dužnik Fond za zdravstveno osiguranje, odnosno korisnik sredstava Fonda za zdravstveno osiguranje, ugovorom se može predvidjeti i duži rok izmirenja novčane obaveze, ali on ne može biti duži od 90 dana.

Navedene odredbe postojećeg zakonskog rješenja suprotne su sa odredbama predmetne Direktive, koja predviđa da rok izmirenja novčanih obaveza između javnog sektora i privrednih subjekata ne može biti duži od 30 dana, osim u slučaju kada su dužnici javni subjekti koji pružaju zdravstvenu zaštitu i drugo javnopravno tijelo koja obavlja aktivnosti komercijalne ili industrijske prirode vršeći isporuku proizvoda i usluga na tržištu, kada se ugovorom može predvidjeti i duži rok izmirenja novčane obaveze, ali on ne može biti duži od 60 dana.

Predloženim zakonskim rješenjem rokovi izmirenja novčanih obaveza između privrednih subjekata, kao i rokovi izmirenja novčanih obaveza između javnog sektora i privrednih subjekata u potpunosti se usklađuju sa navedenom Direktivom. Pored navedenog predloženim zakonskim rješenjem skratit će se rokovi izmirenja novčanih obaveza, što će dovesti do poboljšanja poslovnog ambijenta i obezbijedit će bolju likvidnost posebno u sektorima malih i srednjih preduzeća koji trpe značajne posljedice usljed neizmirenja novčanih obaveza u roku.

Postojeće zakonsko rješenje takođe ne definiše pojmove postupka naplate za nesporna potraživanja, zadržavanje prava vlasništva i transparentnosti koje predviđa navedena Direktiva. Predloženim zakonskim rješenjem ovi pojmovi se adekvatno transponuju u naše zakonodavstvo.

Predloženim zakonskim rješenjem smanjuje se iznos posebne naknada za troškove prouzrokovane povjerioci dužnikovim zakašnjenjem sa izmirenjem novčane obaveze u komercijalnim transakcijama sa 50 eura na 40 eura, u skladu sa Direktivom koja propisuje minimum od 40 eura.

Nadzor nad sprovođenjem postojećeg zakona koji se tiče rokova izmirenja novčanih obaveza između privrednih subjekata, odnosno rokova izmirenja novčanih obaveza između javnog sektora i privrednih subjekata nije adekvatno funkcionisao. Postojeće zakonsko rješenje predviđa da nadzor nad sprovođenjem zakona vrši organ uprave nadležan za poslove utvrđivanja, naplate i kontrole poreza, kako u komercijalnim transakcijama u kojima su subjekti javnog sektora dužnici, tako i u komercijalnim transakcijama između privrednih subjekata. Namjera zakonodavca je bila da se zakonom stvori pravni okvir i omogući pravna zaštita povjerilaca novčanih potraživanja u slučaju neizmirenja novčanih obaveza u zakonom predviđenom roku. Ipak, da li će privredni subjekt, povjerilac novčanih potraživanja u komercijalnoj transakciji, iskoristiti pravo koje mu po zakonu pripada, ostavlja se na slobodnu procjenu istog.

Navedenim zakonskim rješenjem takođe se predviđa da nadzor nad sprovođenjem ovog zakona između javnog sektora i privrednih subjekata, u komercijalnim transakcijama u kojima su subjekti javnog sektora dužnici, kao i između subjekata javnog sektora, vrši organ državne uprave nadležan za poslove finansija, dok kod komercijalnih transakcija između privrednih subjekata ovaj nadzor vrše organ državne uprave nadležan za poslove ekonomskog razvoja i organ uprave nadležan za poslove poreza.

2. Ciljevi

- ✓ **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom ?**
- ✓ **Navesti dosljednost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Predlogom zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza žele se postići sljedeći ciljevi:

1. usklađivanje sa Direktivom 2011/07/EU o borbi protiv zakašnjelog plaćanja u komercijalnim transakcijama;
2. poboljšanje gotovinskih tokova sektora preduzeća;
3. skraćenje rokova izmirenja novčanih između privrednih subjekata;
4. obezbjeđenje adekvatne primjene mjera povjeriocima, koje im omogućavaju da u potpunosti ostvare prava u skladu sa zakonom;
5. skraćenje rokova izmirenja novčanih obaveza između javnog sektora i privrednih subjekata;
6. obezbjeđenje likvidnosti u sektoru malih i srednjih preduzeća;
7. efikasniji nadzor nad sprovođenjem zakona.

Donošenje ovog zakona predviđeno je Programom rada Vlade Crne Gore za IV kvartal 2024. godine.

3. Opcije

- ✓ **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza pravnog djelovanja).**
- ✓ **Obrazložiti preferiranu, tj izabranu opciju.**

1. Status quo;
2. Usaglašavanje, kako bi se propis uskladio sa tekstom Direktive.

Imajući u vidu neusklađenost postojećeg zakonskog rješenja sa Direktivom, očigledna je potreba za napuštanjem status quo opcije.

Donošenjem novog zakona otklonio bi se problem koji se odnosi na duže rokove izmirenja novčanih obaveza između privrednih subjekata, kao i na rokove izmirenja novčanih obaveza između javnog sektora i privrednih subjekata od rokova izmirenja propisanih Direktivom.

Na ovaj način pružila bi se veća zaštita sektorima malih i srednjih preduzeća koji su najviše pogođeni neizmirenjem novčanih obaveza u roku, jer imaju ograničen pristup izvorima finansiranja, troškovi finansiranja su veći, a resursi za adekvatno upravljanje obrtnim kapitalom i sprječavanjem kašnjenja su veoma ograničeni.

Studije EU ukazuju da je problem u kašnjenju sa plaćanjem koji dovodi do nelikvidnosti jedan od osnovnih razloga propadanja mikro i malih preduzeća (blokiranih računa, stečaja ili likvidacije). Problemi sa kašnjenjem u plaćanju negativno utiču na tokove gotovine, stvaraju dodatne finansijske troškove i nesigurnost u poslovanju sa povjericima. Važno je napomenuti da kod sektora mikro, malih i srednjih preduzeća dugački periodi naplate stvaraju „lanac nelikvidnosti” i druge probleme u poslovanju koje često dovode do stečaja.

Donošenjem novog zakona unaprijedila bi se implementacija odnosno unaprijedio bi se nadzor nad sprovođenjem zakona u dijelu koji se tiče rokova izmirenja novčanih obaveza između privrednih subjekata, kao i u rokovima izmirenja novčanih obaveza između javnog sektora i privrednih subjekata.

Donošenjem novog zakona predviđa se da nadzor nad sprovođenjem ovog zakona između javnog sektora i privrednih subjekata, u komercijalnim transakcijama u kojima su subjekti javnog sektora dužnici, kao i između subjekata javnog sektora, vrši organ državne uprave nadležan za poslove finansija, dok kod komercijalnih transakcija između privrednih subjekata ovaj nadzor vrše organ državne uprave nadležan za poslove ekonomskog razvoja i organ uprave nadležan za poslove poreza.

4. Analiza uticaja

- ✓ **na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - Nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno**
- ✓ **kakve troškove će primjena propisa stvoriti građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima),**
- ✓ **da li su pozitivne posljedice donošenja propisa takve da opravdavaju troškove koje će on stvoriti,**
- ✓ **da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija**
- ✓ **uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

Predloženim zakonskim rješenjem smanjuje se iznos posebne naknada za troškove prouzrokovane povjerioci dužnikovim zakašnjenjem sa izmirenjem novčane obaveze u komercijalnim transakcijama sa 50 eura na 40 eura, u skladu sa Direktivom koja propisuje minimum od 40 eura.

Očekivano je da se za malu vrijednost transakcija, naknada neće koristiti. Nažalost ne postoje statistički podaci o učestalosti zahtjeva za naknadu za kašnjenje. U zemljama članicama, primjenjuju se različiti pristupi. Tako su se neke članice opredijelile da primjenjuju specifične kazne za pojedinačne sektore (na primjer, Francuska je to učinila u sektoru transporta gdje je predviđena kazna do 15.000 EUR).

Donošenjem novog zakona otklonio bi se problem koji se odnosi na duže rokove izmirenja novčanih obaveza između privrednih subjekata, kao i na rokove izmirenja novčanih obaveza između javnog sektora i privrednih subjekata od rokova izmirenja propisanih Direktivom.

Na ovaj način pružila bi se veća zaštita sektorima malih i srednjih preduzeća koji su najviše pogođeni neizmirenjem novčanih obaveza u roku, jer imaju ograničen pristup izvorima finansiranja, troškovi finansiranja su veći, a resursi za adekvatno upravljanje obrtnim kapitalom i sprječavanje kašnjenja su veoma ograničeni.

Studije EU ukazuju da je problem u kašnjenju sa plaćanjem koji dovodi do nelikvidnosti jedan od osnovnih razloga propadanja mikro i malih preduzeća (blokiranih računa, stečaja ili likvidacije). Problemi sa kašnjenjem u plaćanju negativno utiču na tokove gotovine, stvaraju dodatne finansijske troškove i nesigurnost u poslovanju sa povjericima. Važno je napomenuti da kod sektora mikro, malih i srednjih preduzeća dugački periodi naplate stvaraju „lanac nelikvidnosti” i druge probleme u poslovanju koje često dovode do stečaja.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- ✓ **Da li je potrebno izdvajanje finansijskih sredstava za implementaciju propisa i u kom iznosu?**
- ✓ **Da li je izdvajanje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.**
- ✓ **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.**
- ✓ **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**
- ✓ **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?**
- ✓ **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihoda za budžet Crne Gore?**
- ✓ **Obrazložiti metodologiju kojom je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- ✓ **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.**
- ✓ **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na inicijativu za donošenje predloga propisa?**
- ✓ **Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.**

Za implementaciju propisa nijesu potrebna izdvajanja iz budžeta.

Implementacijom navedenog propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.

Implementacijom navedenog propisa neće se ostvariti novi prihodi za budžet Crne Gore.

Nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija na inicijativu za donošenje predloga propisa.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- ✓ naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako
- ✓ naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije)
- ✓ naznačiti glavne rezultate, i kako je input zainteresovanih strana bio uzet u obzir ili zašto nije bio uzet u obzir

Prilikom izrade propisa nije korišćena eksterna ekspertiza.

Nacrt ovog zakona bio je na javnoj raspravi u periodu od 17. juna 2022. godine do 11. jula 2022. godine, u cilju dostavljanja primjedbi, predloga i sugestija na tekst ovog zakonskog rješenja, međutim nije bilo inputa od strane zainteresovanih strana.

Navedeno zakonsko rješenje je usaglašavano sa Evropskom komisijom koja je dala pozitivno mišljenje na tekst istog.

7. Monitoring i evaluacija

- ✓ Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- ✓ Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- ✓ Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- ✓ Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Potencijalne prepreke za implementaciju su:

- nedovoljna informisanost privrednih subjekata o postojanju ovog zakona, te o njihovim pravima i obavezama;
- nadzor nad sprovođenjem ovog zakona.

U cilju prevazilaženja navedenih prepreka neophodno je sprovesti dodatno informisanje i upoznavanje privrednih subjekata sa njihovim pravima i obavezama, kako bi se doprinijelo adekvatnijem poštovanju rokova izmirenja novčanih obaveza.

U dijelu koji se tiče nadzora, donošenjem navedenog zakona i prenošenjem nadzora na organ državne uprave nadležan za poslove finansija u komercijalnim transakcijama u kojima su subjekti javnog sektora dužnici, odnosno na organ državne uprave nadležan za poslove ekonomskog razvoja i organ uprave nadležan za poslove poreza u komercijalnim transakcijama između privrednih subjekata, želi doprinijeti unapređenju postojećeg nadzora.

Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva se odnose na smanjenje rokova izmirenja novčanih obaveza, kako u komercijalnim transakcijama u kojima su subjekti javnog sektora dužnici, tako i u komercijalnim transakcijama između privrednih subjekata.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrše organ državne uprave nadležan za poslove finansija u odnosu na komercijalne transakcije u kojima su subjekti javnog sektora dužnici i organ državne uprave nadležan za poslove ekonomskog razvoja i organ uprave nadležan za poslove poreza u odnosu na komercijalne transakcije između privrednih subjekata.

Datum i mjesto

Podgorica, 08. jun 2024. godine

Starješina

[Handwritten signature]

Organ državne uprave nadležan za oblast na koju se propis
odnosi/donosilac akta

Ministarstvo finansija / Vlada Crne Gore

Naziv propisa	Zakon o rokovima izmirenja novčanih obaveza	
Klasifikacija propisa po oblastima i podoblastima uređivanja	oblast	podoblast
	XV. OPŠTI PRIVREDNI PROPISI	Opšti privredni propisi
Klasifikacija po pregovaračkim poglavljima Evropske unije	poglavlje	potpoglavlje
	20 Industrijska politika i unutrašnje tržište	20.10.10 Uopšteno
Ključni termini - eurovok deskriptori		